

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno studentky:	Kateřina Kopková
Téma práce:	Náhradní mateřství de lege ferenda
Rozsah práce	72 stran (cca 103 normostran)
Datum odevzdání práce:	19. 6. 2020
Vedoucí diplomové práce:	doc. JUDr. Michaela Hendrychová, CSc.
Oponent diplomové práce:	doc. JUDr. Petr Šustek, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Náhradní mateřství je tématem nepochybně aktuálním. Především ve světové odborné literatuře, ale v menší míře také v českém prostředí se mu dostává stále více pozornosti. Jeho výslovná úprava však v českém právu prakticky chybí. Jde nicméně také o téma z pohledu praktické aplikace práva a soukromoprávních vztahů spíše okrajové. Pro účely diplomové práce jej proto lze považovat za vhodné v případě, že práce přináší podnětný příspěvek k diskusi, případně nahlíží na téma ze zajímavé perspektivy. Tento požadavek diplomantka naplnila.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma práce je středně náročné. Vzhledem k prakticky absentující přímé právní úpravě v České republice vyžaduje identifikovat zákonná ustanovení, která jsou pro praxi

surogátního mateřství významná, není ovšem potřebná příliš detailní „technická“ analýza. Spíše je nutné porozumět kontextu předmětných norem a to ideálně v jejich teleologických i širších právně politických a etických souvislostech. To platí zejména s ohledem na to, že diplomantka za cíl práce zvolila vymezení návrhů *de lege ferenda*. Práce obsahuje také významný komparativní prvek, který vyžaduje porozumění vybraným zahraničním právním úpravám v kontextu předmětných právních řádů.

3. Formální a systematické členění práce

Text je přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé pasáže na sebe systematicky navazují. Práce je rozdělena do šesti kapitol. Diplomantka nejprve představuje koncept náhradního mateřství a další základní pojmy včetně přiblížení právní úpravy umělého oplodnění. Dále se zabývá českou právní úpravou a judikaturou relevantních institutů. Zaměřuje se rovněž na vybrané zahraniční jurisdikce – a to jak na ty, které náhradní mateřství dovolují, tak i na země, jež je zakazují. Komparativní prvek je nicméně na vhodných místech zařazen i na jiná místa práce. Zvláštní kapitola je pak věnována přístupu ESLP. V závěrečné kapitole diplomantka představuje své konkrétní návrhy *de lege ferenda*.

4. Vyjádření k práci

Práce je po odborné stránce s ohledem na požadavky kladené na práci tohoto stupně standardní až nadstandardní. Rozsahem se jedná o práci dlouhou. Diplomantka vypracovala zdařilé analytické pojednání o zvoleném tématu s pečlivě provedeným komparativním prvkem. Oceňuji rovněž zařazení autorčiných vlastních kritických názorů a konkrétních návrhů *de lege ferenda*. V práci chybí bližší vyjádření ke sporným etickými aspektům problematiky, což sice není zásadním nedostatkem, ale přeci to znamená nenaplnění části jejího možného potenciálu.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Splněn.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Není důvod pro pochybnosti o samostatném postupu diplomantky při vypracování práce. V práci jsem nenašel žádné známky

	plagiátorství.
Logická stavba práce	Struktura práce je logická a z formálního hlediska vhodná.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Práce se zdroji i citacemi je dobrá. Diplomantka využila odpovídajícího množství pramenů zahrnujících právní předpisy, odbornou literaturu a judikaturu (včetně judikatury ESLP, SD EU a několika amerických rozhodnutí). Reprezentativně jsou přitom využity anglojazyčné zdroje. Ocenění zasluhuje vysoký počet poznámek pod čarou, kterých je v práci vhodně zařazeno 261.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Práce je prostoupena kvalitní analýzou zvoleného tématu.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Grafická úprava práce je dobrá.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková i stylistická úroveň práce je dobrá, práce je čtivá a srozumitelná. Práci nezatěžují zásadní gramatické chyby. S právní terminologií diplomantka pracuje správně.

6. Přípomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k ústní obhajobě s předběžným hodnocením výborně.
---	---

V práci (s. 24) píšete, že „odpověď“ na otázku, zda je smlouva o náhradním mateřství absolutně neplatná, či zda se jedná o inominátní smlouvu, nejspíše poskytne až judikatura“. Jaký je Váš názor na tuto otázku *de lege lata*?

V práci (s. 71) z perspektivy *de lege ferenda* navrhuje, aby od smlouvy o náhradním mateřství po jejím schválení soudem již náhradní matka nemohla odstoupit (s výjimkou zdravotních důvodů). Jak se vypořádáte s argumentem zmiňovaným odpůrci závaznosti těchto smluv, podle kterého žena před porodem není schopna dostatečně předvídat, jaké citové pouto

bude mít k dítěti? Je podle Vašeho názoru v tomto ohledu rozdíl mezi prvorodičkou a ženou, která již děti má?

V Praze dne 8. 9. 2020

oponent